

Mgr Jadwiga PLICHTA (ur. 1938), bibliotekoznawca, nauczyciel akademicki, starszy kustosz dyplomowany, zastępca dyrektora Biblioteki Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie.

Urodziła się 13 kwietnia 1938 roku w Tchórznicy pow. Sokołów Podlaski woj. warszawskie w rodzinie rzemieślniczej jako najmłodsza z trojga rodzeństwa. W roku 1946 na wiosnę rodzice zdecydowali się wyjechać na tzw. „ziemie odzyskane”. Osiedlili się na Warmii we wsi Franknowo woj. olsztyńskie. Tutaj ukończyła szkołę podstawową w 1952 r. Następnie kontynuowała naukę w liceum ogólnokształcącym w Olsztynie zdając maturę w 1956 r. W listopadzie 1956 r. rozpoczęła pracę w Gminnej Bibliotece Publicznej pełniąc funkcję kierownika. Po dwóch miesiącach pracy została skierowana do Państwowego Ośrodka Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie na kurs bibliotekarski I stopnia a następnie II stopnia, który ukończyła w 1958 r. zdobywając kwalifikacje zawodowe na poziomie średnim. W 1959 r. przeniosła się do pracy w Powiatowej Bibliotece Publicznej w Biskupcu Reszelskim woj. olsztyńskie, która była Jej nadzrędną placówką. Pracowała tam do listopada 1961 r. pełniąc funkcję instruktora. W listopadzie 1961 przeniosła się do Mrągowa woj. olsztyńskie i podjęła pracę w Powiatowej Bibliotece Publicznej na stanowisku bibliotekarza pełniąc funkcję kierownika działu gromadzenia i opracowania zbiorów. W 1969 r. ukończyła Państwowe Zaoczne Studium Oświaty i Kultury Dorosłych w Warszawie i awansowała na stanowisko starszego bibliotekarza. W międzyczasie ukończyła kilka kursów doskonalących w zawodzie. W 1970 r. dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie – mgr Jan Burakowski wystąpił z propozycją pracy w tejże bibliotece w dziale instrukcyjno-metodycznym. Funkcję instruktora pełniła do września 1972 r. W tymże roku ze względów rodzinnych przeniosła się do Szczecina i urodziła córkę Annę. Od 2 listopada 1972 r. podjęła pracę w Bibliotece Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej początkowo jako pracownik czytelni naukowej, następnie jako kierownik działu udostępniania i informacji naukowej. W 1986 r. ukończyła z wyróżnieniem studia bibliotekoznawcze na Uniwersytecie Szczecińskim. W maju 1993 r. zdała egzamin na bibliotekarza dyplomowanego i została powołana na zastępcę dyrektora Biblioteki Głównej. Funkcję tę pełniła do czasu przejścia na emeryturę we wrześniu 2003 r. Za działalność bibliotekarską w bibliotekach publicznych woj. olsztyńskiego w 1970 r. z okazji 25 rocznicy bibliotek na Warmii i Mazurach została odznaczona złotą odznaką „Zasłużony dla Warmii i Mazur” a w 1987 r. złotą odznaką Gryfa Pomorskiego. W 1998 roku Rektor PAM nadał Jej medal 50-lecia PAM. Od początku swojej pracy zawodowej do roku 1980 była członkiem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Rodzina, praca, doksztalcanie nie pozostawiały wiele czasu na rozwijanie zainteresowań. W ramach relaksu – robótki ręczne, makrama, druty, szydełkowanie. Emerytura pozwoliła zamienić te drobne zajęcia na pasję podróżniczą. Od dziesięciu lat jest na emeryturze. Pasje do robótek ręcznych zamieniła na podróże także te zagraniczne, które były niedostępne za czasów Jej młodości. Korzysta więc z możliwości jakie stwarza współczesna Europa – podróżowanie bez granic. Pokazuje też swojemu wnukowi (piętnastolatкови) uroki świata tego najbliższego i trochę dalszego. Cieszy się z jego sukcesów sportowych - od przedszkola gra w piłkę nożną i jest ratownikiem wodnym. Od 2004 r. jest członkiem Uniwersytetu Trzeciego Wieku a w 2013 r. zapisała się do Medycznego Uniwersytetu dla Seniorów. A książki w tradycyjnej formie są jej nigdy niezdradzoną miłością.

Jej 35-letnia pracę zawodową można generalnie podzielić na dwa okresy, pierwszy obejmujący 15 lat (listopad 1956 - wrzesień 1972) to praca w bibliotekach publicznych woj. olsztyńskiego, natomiast drugi okres trwający od 1972 r. do 2003 to praca w Bibliotece Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej. Fakt, że związała się z tym zawodem zawdzięcza bibliotekarzom praktykom, pod kierunkiem których zdobywała doświadczenie zawodowe oraz Państwowemu Ośrodkowi Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie, który dał Jej gruntowne podstawy wiedzy bibliotekarskiej. W listopadzie 1956 r. podjęła pracę w Gminnej Bibliotece Publicznej na stanowisku młodszego bibliotekarza jako kierownik. Po dwóch miesiącach pracy została skierowana na kurs I stopnia do POKB w Jarocinie a następnie na kurs II stopnia. Pracując w małej bibliotece zajmowała się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem zbiorów. Na kursach w Jarocinie zdobyła nie tylko znajomość techniki bibliotecznej, nauczyła się również pracy ze środowiskiem, co w warunkach bibliotek publicznych w tamtych latach miało duże znaczenie. Wykorzystując swoje uzdolnienie plastyczne organizowała teatrzyki kukiełkowe, konkursy, wieczory bajek, lekcje biblioteczne. Przez cały okres pracy w bibliotekach publicznych brała udział w zajęciach z dziećmi i młodzieżą. W 1959 r. przeniosła się do pracy do Powiatowej Biblioteki Publicznej w Biskupcu, gdzie pełniła funkcję instruktora. W listopadzie 1961 r. przeniosła się do Mrągowa woj. olsztyńskie i pojęła pracę w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej na stanowisku bibliotekarza pełniąc funkcję kierownika Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Zajmowała się zakupem książek i ich opracowaniem, klasyfikowaniem zbiorów wg UKD, prenumeratą czasopism i prowadzeniem katalogu centralnego dla 15 podległych bibliotek. Biblioteka w Mrągowie należała do wzorowych placówek woj. olsztyńskiego. Każdego roku prowadzone były praktyki dla uczestników kursów bibliotekarskich, w czym brała czynny udział. Zespół pracowników z PiMBP w Mrągowie został wytypowany do badań eksperymentalnych prowadzonych przez Bibliotekę Narodową nad organizacją i wydajnością pracy w bibliotekach. W związku z tym każdy bibliotekarz zobowiązany był do prowadzenia dziennika tzw. samofotografii dnia pracy. W teje

Bibliotece Powiatowej, wspólnie z ówczesnym kierownikiem Waławem Gołowiczem zorganizowała Izbę Regionalną, w której eksponowane były zabytki kultury mazurskiej, dokumenty świadczące o polskości tych ziem oraz literatura z zakresu historii tego regionu. W 1969 r. ukończyła Państwowe Zaoczne Studium Oświaty i Kultury Dorosłych w Warszawie zdobywając wykształcenie niepełne wyższe zawodowe i awansowała na stanowisko bibliotekarza. W Mrągowie prowadziła badania nad zainteresowaniami czytelnictwem w środowisku małomiejским, które wykorzystała w swojej pracy dyplomowej na Studium Oświaty i Kultury Dorosłych. W marcu 1970 r. zaproponowano jej pracę w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie. Propozycję przyjęła i została zatrudniona w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym jako instruktor. Do Jej obowiązków należała opieka merytoryczna nad czterema bibliotekami powiatowymi oraz doradztwo i specjalizacja w zakresie budownictwa bibliotecznego i wyposażenia wnętrz bibliotecznych (gromadzenie przepisów, norm, wzorów, katalogów mebli itp.). Z racji swojej funkcji brała także czynny udział w organizowaniu okresowych seminariów szkoleniowych dla bibliotekarzy woj. olsztyńskiego. We wrześniu 1972 r. ze względów rodzinnych przeniosła się do Szczecina i podjęła pracę w Bibliotece Głównej Pomorskiej Akademii Medycznej na stanowisku starszego bibliotekarza w czytelni pracowników nauki. Przez 8 lat zajmowała się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem czasopism dla całej sieci bibliotecznej PAM (45 bibliotek klinicznych i zakładowych) oraz pełniła dyżury w czytelni naukowej. W latach 1980-1984 sprawowała funkcję kierownika Działu Udostępniania Informacji Naukowej i od stycznia 1990 r. ponownie była kierownikiem tego działu. W 1986 r. ukończyła z wyróżnieniem studia bibliotekoznawcze i awansowała na stanowisko kustosa. Będąc Kierownikiem Działu Udostępniania usprawniła proces wypożyczania książek dla studentów I roku tak aby student nie musiał tracić wielu godzin na wypożyczenie potrzebnych podręczników. Do zakresu Jej obowiązków należało także opracowanie informacji o nowych nabytkach biblioteki. Zajmowała się również zagranicznymi wypożyczeniami bibliotecznymi współpracując z British Library Lending Division w Boston Spa.

Przez cały okres pracy w Bibliotece Głównej PAM sporządzała na użytek czytelników zestawienia tematyczne literatury światowej wykorzystując bibliografię amerykańską Index Medicus. Dzięki temu zapoznała się z tezasurami medycznymi co ułatwiło Jej dalszą pracę na komputerach z bazą MEDLINE. W październiku 1990 r. brała udział w szkoleniu dotyczącym obsługi amerykańskiej bazy medycznej MEDLINE a w 1992 r. ukończyła kurs obsługi komputerów, który rozszerzył jej umiejętności w tym zakresie. W marcu 1991 r. zostały kupione komputery dla Biblioteki Głównej PAM oraz baza MEDLINE, przy obsłudze której pracowała. Z racji pełnionej funkcji brała udział w negocjacjach z władzami Uczelni w celu uzyskania środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, systemów bibliotecznych i oprogramowania. Dzięki przychylności władz PAM, także tej finansowej, utworzono pracownię kompu-

terowa dostępną dla środowiska medycznego oraz innych użytkowników zainteresowanych świadczeniami przez bibliotekę informacjami. Brała również udział we wdrażaniu systemu bibliotecznego ALEPH. Do systemu komputerowego wprowadziła dorobek naukowy pracowników Pomorskiej Akademii Medycznej za 1991 r. Była współorganizatorem XX Jubileuszowej *Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych, która odbyła się w Szczecinie i Międzyzdrojach w czerwcu 2001 roku*. W latach 1980-2003 była członkiem Rady Bibliotecznej.

Spis publikacji

1973

1. Mikołaj Kopernik - duma narodu polskiego. Scenariusz wystawy. W: Mikołaj Kopernik. Materiały metodyczne. Szczecin 1973 s. 26-32

1995

2. Przegląd dorobku naukowego katedr, zakładów, klinik i studiów Pomorskiej Akademii Medycznej za 1991 r. *Ann. Acad. Med. Stetin*. 1992; 38 s. 203-288

Współaut.: Maria Dawidowicz,

2001

3. Kalendarium konferencji problemowych bibliotek medycznych 1981-2001. *Biul. GBL* 2001 nr 365 s. 13-15

4. Nowa jakość w udostępnianiu zbiorów w Bibliotece Głównej PAM w Szczecinie. Digitalizacja dokumentów. *Biul. GBL* 2001 nr 365 s. 87-94, il., tab.

Współaut.: Dagmara Budek, ..., Tadeusz Widomski

5. Doświadczenia Biblioteki Głównej PAM w Szczecinie w zakresie pozyskiwania zamawianych dokumentów z bibliotek krajowych i zagranicznych. *Biul. GBL* 2001 nr 365 s. 17-24, il., tab., bibliogr.

Współaut.: Edyta Rogowska, ..., Dagmara Budek

2002

6. Conferences of the Polish Medical Libraries. *Newsl. Eur. Health Info. Libr.* 2002 nr 58 s. 14-15

Współaut.: Dagmara Budek,

Jan Burakowski: Przypadek ze skutkiem dożywotnim. Wspomnienia bibliotekarza z lat 1956-2002. Olsztyn 2002 s. 14; Od Akademii Lekarskiej w stronę Uniwersytetu Medycznego. Instytucja / pod red. Ireneusza Kojdera. T. 3. Szczecin 2008 s. 110.

Dagmara Budek